

akejkoľvek príčiny zatknúť. Len sa ma opytovali, kde je môj muž a prečo odišiel preč. Nadávali mu do gazembera (*lotra*). Na druhý deň ma z väzenia vyviedli a odviedli ma do kina, kde išiel s nami policajný radca. Popísal celý inventár, zaplomboval kino, dvere zaklincovali a povedali mi, že kino zaberajú v prospech maďarského štátu. Odpovedala som, že kino je môj majetok a mojej dcéry, že nemám z čoho žiť a že sme si ho kúpili. Na to mi povedali, že Česi zadarmo dali toto kino môjmu mužovi a oni zase dajú, komu chcú. Potom ma odviedli naspäť do väznice a tam ma nechali až do 16. 11. Potom ma 17. 11. v sprievode policajta vyviedli na hranice a odovzdali československej hliadke.

Podotýkam, že som taká rozrušená z tohto nečakaného postupu maďarských orgánov, že si ani nepamätám, čo všetko robili a čo mi všetko nakričali. Len to viem, že povedali, že mi kino berú preto, lebo môj muž bol legionárom a ako taký dostal kino. Preto ho ja nemôžem mať a oni ho dajú Maďarovi, ktorý si to zaslúžil.

Predložila som i pozemkovo-knižný výťah, kde som dokazovala, že kino sme kúpili. To všetko nič neplatilo, hoci uznal, že sme ho kúpili za 140 000 Kč.

Žiadam okresný úrad, aby na príslušnom mieste zakročil, aby celý môj majetok, a to i nábytok, šatstvo, zariadenie mi bolo zachované a dopravené za hranice. Taktiež, aby na príslušnom mieste boli urobené kroky, aby mi bola vrátená zhabaná budova kina a zariadenie spolu so strojmi.

Emil Hanes v. r.
Okresný náčelník
Nečitateľný podpis, v. r.
Emília Brocková, v. r.
zapisovateľka

Piroška S., v. r.

AMZV ČR, Prs., kr. 62, f. 7., č. 166 833

47

18. november 1938, Dunajská Lužná-Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Františkom H. a jeho sestrou Máriou H., predtým príslušnými do obce Orechová Potôň – kolónia Svätý Michal, ktorí vypovedali o hrozbách a násilí maďarských žandárov v čase ich vyhostenia.

Protokol

Dňa 14. 11. 1938 asi o 8. hodine po obsadení kolónie maďarským vojskom dostavili sa do našej kolónie maďarskí četníci v sile dvoch mužov.

Títo četníci nariadili, že v priebehu dvoch dní musíme opustiť kolóniu Svätý Michal (*Orechová Potôň*). Následkom toho som sa odobral na vojenské veliteľstvo do Dunajskej Stredy, kde som chcel si žiadať o cestovný pas. Tam mi bolo povedané, že pasy nedostaneme. Prechod cez hranice je zakázaný a ubezpečili nás, že zo stany maďarských orgánov nebude mi

ublížené. Potom však dňa 17. 11. 1938 dostavilo sa na kolóniu 6 četníkov, ktorí previedli hromadnú prehliadku u každého kolonistu za účelom hľadania zbrane. Mňa stretli dvaja četníci v Orechovej Potôni. Na ulici ma pristavili a vyfackali, trhali mi vlasy a povedali: „Mit akarsz itt te büdös Morva, takarogy a a fenébe ahonnan jöttél.“ (*Čo tu chceš, ty smradlavý Moravák, prac sa dofrasa, tam, skade si prišiel*). Keď som prišiel do kolónie Svätý Michal, kde práve ukončili četníci hromadnú domovú prehliadku. Na príkaz četníkov museli sme vysadnúť na vojenské auto a odviezli nás do Veľkého Légu (*Lehnice*) na četnícku stanicu. Tam nás odprevadili dvaja četníci a nechali až do dňa 18. 11. 1938. Ráno však toho dňa asi o 5. hodine nasadli s nami dvaja četníci na vlak, ktorí nás dopravili do Úzoru (*Kvetoslavov*) na četnícku stanicu. Tu nás znova prehliadali, aj naše batožiny, ktoré sme niesli v rukách. Po tejto prehliadke nás zaviezli na kolóniu Alžbetin Dvor (*Miloslavov*) v sprievode dvoch četníkov, kde sme pod hrozbou a nátlakom četníkov prekročili maďarsko-slovenské hranice.

Následkom nariadenia četníkov, že musíme opustiť kolóniu, predal som žrebca, 1 kobyľu, 2 kravy, 2 ošípané a 6 prasiat a niektoré veci z hospodárskeho zariadenia v cene 3 500 Kč. Zanechal som však hospodárstvo, t.j. obytný dom, pozemky v rozmere 44 kat. jutár a iné zariadenie v cene 200 006 Kč. Proti mne bolo spáchané násilie horeuvedeným spôsobom.

Protokol po napísaní bol prečítaný.

Svedkovia:

Strážmajster Viola, v. r.

František H., v. r.

Strážmajster Veis, v. r.

Ján Kostalek

SNA, KÚ, kr. 256, f. 71527/38 prez., bez č.

48

18. november 1938, Dunajská Lužná-Nové Košariská.

Protokol napísaný na žandárskej stanici s Jakubom S., kolárom, predtým príslušným do obce Orechová Potôň, ktorý vypovedal, že hoci nie je kolonistom, bol vyhostený z územia maďarského štátu, kde musel zanechať svoj nehnuteľný majetok.

Protokol

Kolár Jakub S. udáva:

Dňa 13. 11. 1938 asi o 9. hodine prišli ku mne maďarskí četníci a vyzvali ma, aby som sa v priebehu 3 dní odsťahoval. Hovoril som im, že nie som kolonista a domček som kúpil, takže nemám nič spoločné s kolonistami. Na to maďarskí četníci odpovedali, to nič nevadí, ste Moravák, a preto musíte opustiť Orechovú Potôň.

Preto som 14. 11. 1938 predal kolárske náradie a drevo za 600 Kč. Potom som išiel na kolóniu Svätý Michal (*Michal na Ostrove*), kde som zostal až do dňa 17. 11. 1938. V Orechovej Potôni som zanechal domček a záhradu v cene 10 000 Kč.